

การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ
สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2

ณิธิยา พรมดี *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรี-สำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 139 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการวางแผนงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งผ่านการตรวจสอบหาความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.984 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติแบบสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ครูมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมการ มากที่สุด และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการตามแผน และผลการเปรียบเทียบครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วม ด้านการเตรียมการ และด้านการปฏิบัติตามแผน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ส่วนในด้านการวางแผนงาน และขั้นตอนติดตามประเมินประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกันสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การวางแผน แผนปฏิบัติการประจำปี การวางแผนปฏิบัติการประจำปี

บทนำ

การจัดทำแผนปฏิบัติการหรือที่เรียกกันว่า Action Plan เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่คนทำงานมักจะละเลยไม่ยอมทำ หรือทำแบบขอไปที ปัญหาเกิดจากหลายคนรู้จัก Action Plan และเข้าใจไม่เท่ากัน ไม่รู้ว่าแผนปฏิบัติการที่ดีเขาจัดทำกันอย่างไร มีแบบฟอร์มหรือไม่ มีหัวข้ออะไรบ้าง จะตรวจสอบได้อย่างไรว่าเราทำถูกต้องและถูกใจผู้บริหาร เสนอไปก็ไม่เคยถูกใจ แต่ผู้บริหารก็ไม่เคยบอกเราว่าจะทำอย่างไร บอกแค่เพียงว่าแผนที่เราเสนอไปนั้นเป็นแผนการทำงานธรรมดาไม่ใช่ Action Plan และที่สำคัญกว่านั้นก็คือ มักพูดถึง Plan แล้วนิ่ง หรือนำไปใช้เหมือนกันแต่เป็นเพียงการทำตามแผนที่เขียนไว้ว่าจะทำอะไรบ้าง (เพื่อสรุปว่าได้ทำตามแผนแล้ว) ส่วนผลของแผนจะเป็นอย่างไรก็ค่อยได้รับความสนใจจากคนทำงานมากนัก แผนปฏิบัติการของบางหน่วยงานถ้าดูย้อนหลังไปสักสองสามปีจะพบว่าแผนปฏิบัติการจะคล้ายๆกัน เปลี่ยนแค่ชื่อแผนเท่านั้น (เพราะแผนเก่ายังไม่ได้ทำเลยนำมาปิดฝุ่นเสียใหม่) มีบางหน่วยงานแทนจะทำแผน แล้วดำเนินการ (Plan แล้ว Action) กลับทำสลับกันคือดำเนินการก่อนแล้วค่อยกลับมาเขียนแผนที่หลัง (Action แล้ว Plan) เพื่อนำเสนอผลงานตอนสิ้นปี เนื่องจากสิ่งที่ Plan ไว้เดิมไม่ได้ทำ แต่สิ่งที่ทำในระหว่างปีนั้นไม่ได้ Plan ไว้ล่วงหน้า

การจัดทำแผนปฏิบัติการส่วนใหญ่มักจะใช้เวลากันเพียงสัปดาห์เดียว บางหน่วยงานใช้เวลาเพียงชั่วข้ามคืนเดียวทำแผนปฏิบัติการ ดังนั้น ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ยังมีปัญหาอุปสรรคหลายอย่างที่ทำให้การวางแผนขาดประสิทธิภาพและไม่เกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติที่แท้จริง เพื่อให้คนทำงานทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในองค์กรต่างๆ มีแนวทางในการจัดทำแผนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และร่วมกันทำมากกว่าสั่งให้ทำและคอยจับผิด

ประสิทธิภาพของการศึกษามีได้จำกัดอยู่ภายใต้ระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับระบบอื่นในสังคมด้วย เช่น สัมพันธ์กับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ชุมชน โดยเฉพาะชุมชน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีเจตนารมณ์ต้องการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน จึงได้กำหนดไว้ในมาตราที่ 40 “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่และส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ” และมาตราที่ 57 “ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชู ผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, หน้า 31 - 42)

ผู้บริหารจะต้องมีหลักการและแนวคิดที่จะมุ่งพัฒนาองค์กรและทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง โดยหลักการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร เพราะบุคลากรในองค์กรจะเป็นบุคคลที่ได้รับผลกระทบ และเป็นผู้ที่ทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ โดยยึดหลักการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กร เพื่อให้เกิดการยอมรับ หรือทราบหลักการบริหารงาน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรทุกคนในองค์กรนั้นจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และทำให้บุคลากรเหล่านั้นเกิดความรักในองค์กร และมุ่งจะตอบสนองให้องค์กรพัฒนา เนื่องจากบุคลากรเหล่านั้นมีความรู้สึกในความเป็นเจ้าขององค์กร ทั้งนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในองค์กร ซึ่งเป็นการลดช่องว่างในการทำงานและทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ในองค์กรเพื่อนำปัญหานั้นมาแก้ไขต่อไป ซึ่งหลักการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการบริหารที่มุ่งให้ทุกคนในองค์กรเข้ามามีบทบาทในการร่วมกันทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้การบริหารงานในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540, หน้า 228) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้ คือ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหาร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้ดีขึ้น เพิ่มขวัญและความพอใจในงานของบุคลากรดีขึ้น และช่วยให้โรงเรียนตอบสนองต่อความต้องการของสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น และประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนผู้บริหารและโรงเรียน คือ ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต ทำให้ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติมีความมั่นใจ ทำให้งานมีความเป็นไปได้ การวางแผนก่อให้เกิดการประหยัด การวางแผนก่อให้เกิดความสะดวกและง่ายต่อการบริหาร ป้องกันปัญหาด้านโครงสร้างและบริหาร สร้างกำลังขวัญและความรับผิดชอบสูง โดยงานวางแผนเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของครู อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน หากไม่ได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากทุกคนย่อมส่งผลสู่ประสิทธิภาพของงาน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีกระบวนการที่จะทำให้อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเห็นประโยชน์ และความสำคัญของการวางแผน รวมทั้งมีการพัฒนาความรู้ทักษะด้านการวางแผนอย่างเพียงพอ เพื่อร่วมมือกันวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (รัตนา กาญจนพันธ์ , 2554, หน้า 86)

จากปัญหาและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนดังกล่าว นักวางแผน นักวิชาการ ได้แสดงทัศนะที่เป็นประโยชน์ไว้อย่างมากมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนแต่ละ โรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อันจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางของผู้บริหารได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนตัวของครูโรงเรียนใน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการวางแผนงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนทุกโรงเรียน ในกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 139 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนทุกโรงเรียน ในกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie Morgan, 1970, pp 607 – 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

และนำผลที่ได้จากการทำวิจัย ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนารูปแบบการวางแผนปฏิบัติการ ประจำปีโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการวางแผนงาน ด้านปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตาม ประเมินผล โดยแบบสอบถาม โดยแบบสอบถาม มีจำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน และร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่างๆ ตามกรอบที่กำหนดไว้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา จากนั้นนำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาคำนวณค่า IOC (Index of item Objective Congruence) และปรับปรุงเนื้อหาให้มีคุณภาพ เมื่อแบบสอบถามที่ได้คุณภาพแล้ว นำไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนวัดท่าไชย(ประชานุกูล) อ.สองพี่น้อง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.984 นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงโรงเรียนในกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stendard Deviation (S.D.)) เป็นรายชื่อรายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าของ ลิเคอร์ท (Likert Method) โดยการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ และโดยภาพรวม
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยค่า $t - test$ และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One –Way Analysis of Variance) หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อใช้การทดสอบโดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheff's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด รองลงมาคือ 6 – 10 ปี และ 1 – 5 ปี ตามลำดับ
2. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูที่อยู่ในโรงเรียนทุกโรงเรียนในกลุ่มหัวโพธิ์ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ที่มีต่อการวางแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการวางแผนงาน และด้านการปฏิบัติตามแผน ตามลำดับ

3. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน กลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ของ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูในการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในด้านที่เตรียมการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการปฏิบัติการตามแผน และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า ครูขาดการติดตามประเมินผลสำเร็จ และไม่มีเครื่องมือประเมินผลให้ครอบคลุมรายละเอียดโครงการที่จะประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ อันทรินทร์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาพรวม 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขั้นการเตรียมการ ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินงานตามแผน และขั้นติดตามประเมินผล ซึ่งพบปัญหาขั้นติดตามประเมินผลสำเร็จ คือ ขาดการติดตามผลงาน ไม่มีการประเมินผลงานหลังจากการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว และมีแนวทางแนวทางแก้ไข คือ แต่งตั้งคณะทำงานในการประเมินผล นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารและครูไม่มีนิเทศอย่างจริงจัง เนื่องจากมีภาระงานหลายด้านทำให้ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา ช้างปิ่น (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาในด้านผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาในการนิเทศน้อย การนิเทศไม่สม่ำเสมอ แนวทาง แก้ปัญหา คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศ และติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ

2. จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.1 จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ผู้ที่เพศต่างกันมีความสนใจแตกต่างกัน และมีความรู้ ความสามารถที่ต่างกัน และเนื่องจากโรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นโรงเรียนที่มีบุคลากรน้อย ดังนั้นในการทำงานทุกอย่างครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมกันในการทำงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ปรีชา โล่ห์ชัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของหัวหน้างานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 พบว่าระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2 โดย ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของหัวหน้างานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เพศและประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน วิชาการสถานศึกษาต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยสรุปว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาที่ทุกฝ่าย ต้องร่วมกันในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามตรวจสอบและ ประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา ให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาจะต้อง ดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จึงจำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากที่สุด ดังนั้นการที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นเพศใด ก็สามารถมีส่วนร่วมในการทำงานในทุกๆด้านเช่นกัน

2.2 จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกลุ่มหัวโพธิ์ ศรีสำราญ สองพี่น้อง ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหาร และผู้ร่วมงาน ในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการ เนื่องจาก มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย มีเทคนิค วิธีการในการดำเนินงานเป็นระบบ และเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค มีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการวางแผนควบคุม กำกับ ติดตามนิเทศการปฏิบัติงานทำให้ผลการดำเนินงานที่ออกมามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภางค์ วงษ์แจ้ง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการ

ปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยเทคนิคนครนายก พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ได้สั่งสมความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานมาก มักได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับสูง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมาก และอีกแนวความคิดเห็นที่มีข้อเสนอแนะที่ดีในการพัฒนาการทำงานแบบร่วมมือกัน คือ เพชริน สงค์-ประเสริฐ (2550, หน้า 61) กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการเป็น องค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการ โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อว่ามีมนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ PDCA ของเดมมิง (Deming) คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วมปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุง พัฒนา (Action) รวมถึงการใช้เทคนิคเชิงบูรณาการกับกระบวนการดังกล่าว โดยส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร รวมถึงพยายามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตร และระบบการบริหาร นอกจากนี้ผู้บริหาร ควรเปิดใจให้กว้างมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ ในเรื่องการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิจรรย์ญาณภายใต้ข้อมูล ความมีเหตุผลและใช้วิธีปรึกษาหารือร่วมกับทีมงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหา ข้อยุติร่วมกัน สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเริ่มต้นจาก การวางแผนเตรียมการ การจัดทำ โครงสร้างขององค์การ การดำเนินการตามแผน และการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล งาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 ควรให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน/โครงการให้มีความเชี่ยวชาญ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเน้นให้ความสำคัญที่การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน และ ทุกฝ่ายได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน อย่างจริงจัง

1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นความสำคัญในการกำกับติดตามประเมินผลงาน และ โครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของผู้บริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีป ศิริศรีสมิ. (2544). การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ:สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- นันทิดา แคน้อย. (2553). การศึกษาร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีการศึกษาของบุคลากร. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ปรีชา โล่ห์ชัย (2552). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550).การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พงษ์ศักดิ์ อันทรินทร์. (2546). การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พรนิภา โรจน์วิลาวัลย์. (2544). การมีส่วนร่วมของสถานประกอบในการจัดการ อาชีวศึกษาของสถานศึกษากลุ่มภาคกลาง สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา .มหาวิทยาลัยศิลปกร
- รัตนา กาญจนพันธ์ (2554) . การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- วิภา ช่างปั้น. (2541). สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศุภางค์วงศ์แจ้ง. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู* วิทยาลัยเทคนิค
นครนายก จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. นครนายก : มหาวิทยาลัยศรีนคริน-
ทรวิโรฒ

สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. (2540). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร
การศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.